

Välfärdsöversikt för Lovisa stad och Lappträsk kommun 2017

Innehåll

Inledning.....	2
1. Ekonomi och livskraft	5
1.1. Befolkningen.....	5
1.2. 0–17-åriga.....	5
1.3. Demografisk försörjningskvot	6
1.4. Barnfamiljer	6
1.5. Kommunernas allmänna låginkomstgrad	6
1.6. Sysselsatta	7
1.7. Långvariga mottagare av utkomststöd i åldern 18–24	7
2. Årliga beskrivningar enligt befolkningsgrupp av främjande av hälsa och välfärd	9
3. Plan för 2018	10

Inledning

Enligt 12 § i hälso- och sjukvårdslagen ska kommunen årligen lämna till kommunfullmäktige en rapport om kommuninvånarnas hälsa och välfärd och om de åtgärder som vidtagits samt minst en gång per fullmäktigeperiod uppgöra en mer omfattande välfärdsberättelse.

Lovisa stads och Lapträsk kommuns gemensamma omfattande välfärdsberättelser godkändes av kommunernas fullmäktigen 2014 och 2017 (välfärdsberättelsen för 2013 och välfärdsberättelsen för 2014–2016). I välfärdsberättelsen för 2014–2016 bedömdes enligt åldersgrupper utfallet för hälsa och välfärd i kommunerna utifrån de planer som hade nedtecknats på basis av de utvecklingsbehov som framkom i och med välfärdsberättelsen för 2013 och som baserade sig på de då gällande kommunstrategierna.

I slutet av 2016 publicerade både Lovisa stad och Lapträsk kommun nya kommunstrategier och i enlighet med dessa strategier uppgjordes även kommunernas [välfärdsstrategi för 2017–2020](#).

Med stöd av lagen publicerades utöver den allmänna välfärdsberättelsen och välfärdsplanen som omfattade alla åldersgrupper även separat en välfärdsberättelse och en välfärdsplan för barn och unga.

För välfärdsplanen, välfärdsöversikterna och den välfärdsberättelse som ges vid utgången av fullmäktigeperioden ansvarar en multiprofessionell arbetsgrupp med representanter från alla förvaltningsenheter och från tredje sektorn. Arbetsgruppen utses för en fullmäktigeperiod och den använder sig vid behov av sakkunniga. Smågrupper bestående av medlemmar i välfärdsgruppen ansvarar även för uppdateringen av säkerhetsprogrammet och planen för förebyggande missbrukarvårds- och mentalvårdsarbete samt planerar temaår och tillsammans med byföreningarna bykvällar avsedda för invånarna.

Välfärdsöversikt

I de årliga välfärdsöversikterna används som indikatorer statistiska uppgifter från det nationella planet om kommunernas ekonomi och livskraft, kommunernas egen statistik och kommunspecifika resultat av till exempel TEAviisari (hälsofrämjande verksamhet i kommunerna).

I denna välfärdsöversikt uppdateras välfärdsberättelsens de indikatoruppgifter som berör kommunerna till den del det är möjligt av nationella statistiska uppgifter (uppgifterna uppdateras med dröjsmål). Den omfattande välfärdsberättelsen publiceras 2021. Då görs en analys över de valda indikatoruppgifterna för hela fullmäktigeperioden.

Ur kommunstrategierna härledda tyngdpunkter som använts i välfärdsöversikten

Välfärdsarbetsgruppen valde fyra huvudpunkter till tyngdpunkter för välfärdsplanen för 2017–2020. Tyngdpunkterna är härledda ur Lovisa stads och Lapträsk kommuns strategier publicerade 2016, och de är

1. invånarnas aktivitet, gemenskap och involvering
2. invånarnas hälsosamma livsstil
3. trygg vardag för invånarna
4. vi främjar invånarnas sysselsättning och välfärd.

Åtgärderna för tyngdpunktsområdena har i välfärdsplanen uppdelats över hela fullmäktigeperioden, och årligen rapporteras de åtgärder för vilka det finns tillgängligt årliga statistiska uppgifter eller där man genom åtgärder arbetat för att inverka på att upprätthålla eller främja invånarnas välfärd. Vid rapporteringen av informationen används bland annat de årliga verksamhetsberättelser som centralerna upprättat.

Jämförelsekommuner

Av kommunerna i östra Nyland valde arbetsgruppen Sibbo och Borgå och av de övriga kommunerna Hangö till jämförelsekommuner. Hangö stad har varit jämförelsekommun även i tidigare välfärdsöversikter i och med att dess stadsstruktur är jämförbar med Lovisa stads. Vid granskningen av indikatorerna granskas fenomenen även i jämförelse med den nationella situationen.

TEAvisari

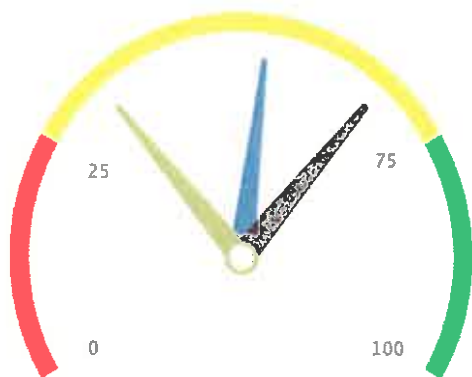
En granskning av resultaten för TEAvisari erbjuder god information om verksamheten för hälsofrämjande inom kommunernas olika sektorer. Institutet för hälsa och välfärd (THL) mäter kommunernas verksamhet för hälsofrämjande med årliga enkäter, vilka årligen riktas till kommunernas olika förvaltningssektorer. Enkäten 2017 riktades till den anställda kommunledningen. En enkät om verksamhet för hälsofrämjande inom den grundläggande utbildningen står att vänta 2018. Övriga helheter i enkäten är gymnasieutbildning, yrkesinriktad utbildning, idrott, primärvården och tjänster för äldre.

	Lovisa	Lappträsk	Hangö	Hela landet
Kommunledning (allmänt vitsord)	55	50	67	79
Engagemang	53	56	78	78
Ledning	67	46	75	75
Uppföljning och behovsanalys	67	67	85	85
Delaktighet	33	33	79	79

Tabell 1. Resultat för kommunledningens hälsofrämjande 2017

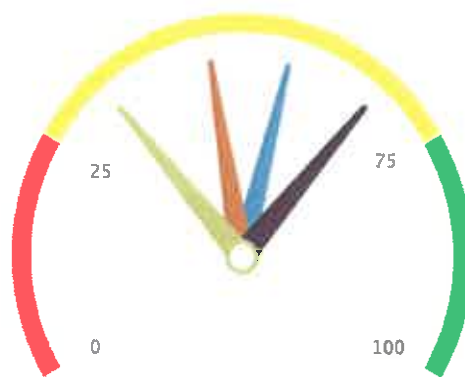
Siffrorna i tabellen har även beskrivits i visargraferna nedan. I dem ses klart kommunledningens helheter för främjande av hälsa och välfärd. Resultaten i tabellen består av många olika delområden, där varje delområde innefattar 10–12 frågor om kommunernas olika verksamheter. I sin helhet består den årliga enkäten av ca 140 separata frågor som ska besvaras. Mer detaljerade kommunspecifika helheter kan överblickas på [Institutet för hälsa och välfärds webbplats](#).

Kommunledning: Lovisa 2017

■ Dåligt resultat ■ Kan förbättras ■ Bra resultat

Kommunledning: Lappträsk 2017

■ Dåligt resultat ■ Kan förbättras ■ Bra resultat

- Engagemang
- Ledning
- Uppföljning och behovsanalys
- Delaktighet

Tabell 2: TEAvisari – Kommunledning. I grafen för Lovisa stad fick "Ledning" och "Uppföljning och behovsanalys" samma värde (67), därför täcker visaren för "Uppföljning och behovsanalys" visaren för "Ledning".

Utvecklingsobjekt

På det allmänna planet har kommunerna som utvecklingsobjekt ibruktage av förhandsbedömningar (till exempel IVA = förhandsbedömning av konsekvenser för människan), att öka invånarnas delaktighet (till exempel en skriftlig verksamhetsmodell för delaktighet = delaktighetsprogram). Strukturerna för främjande av hälsa och välfärd samt ansvarsparterna har ordnats på ett bra sätt i kommunerna. I och med social- och hälsovårdsreformen är främjande av hälsa och välfärd fortfarande kommunens verksamhet, men de regionala riktlinjer för välfärd som dras upp på landskapsplanet inverkar i fortsättningen kraftigt även på kommunernas verksamhet. (Källa: Institutet för hälsa och välfärds sammandrag om utvecklingsobjekten)

1. Ekonomi och livskraft

I välfärdsöversikten beskrivs sådana beträffande hälsa och välfärd väsentliga indikatoruppgifter som arbetsgruppen valt och som ger en allmän bild av kommunerna.

1.1. Befolkningen

	2016	2017
Hela landet	5 503 297	5 516 224
Hangö	8 663	8 522
Lapträsk	2 739	2 706
Lovisa	15 208	15 098
Borgå	50 144	50 172
Sibbo	19 922	20 310

Tabell 3. Kommunernas invånarantal (förhandsuppgifter) 31.12.2017 (Statistikcentralen)

Lovisa stad hade 31.12.2016 en population på 15 208 och 15 311 personer 31.12.2015, en minskning på 103 personer. Motsvarande siffror för Lapträsk kommun var 2 779 personer 31.12.2016 och 2 739 personer 31.12.2015, en minskning på 40 personer. Av jämförelsekommunerna hade Borgå och Sibbo de högsta ökningarna i sina invånarantal. Även Hangö såg en minskning i sitt invånarantal (9 201 -> 8 663 invånare). Andelen befolkning över 65 år har under de senaste åren uppgått till ca 20 % av befolkningen i Finland. Av jämförelsekommunerna var andelen personer över 65 störst i Hangö (29 %). I Lovisa uppgick andelen över 65-åringar av befolkningen 2016 till 26,5 % och i Lapträsk till 27,9 %. Av befolkningen i Lovisa är 50,1 % mellan 25 och 65 och i Lapträsk 49,8 %. (Källa: Sotkanet)

1.2. 0-17-åriga

	2015	2016
Hela landet	19,6	19,5
Hangö	16,8	16,5
Lapträsk	18,0	17,8
Lovisa	17,9	17,7
Borgå	21,3	21,2
Sibbo	24,1	23,9

Tabell 4. 0-17-åriga, % av hela befolkningen (Källa: Sotkanet)

Befolkningsproportioneringen har gjorts på Institutet för hälsa och välfärd genom att utnyttja uppgifter från Statistikcentralens befolkningsstatistik. I Lovisa och Lapträsk placerar sig andelen för åldersgruppen en aning under det nationella medelvärdet.

1.3. Demografisk försörjningskvot

Den demografiska försörjningskvoten visar hur många personer under 15 år och över 65 år det finns per varje hundra 15–64-åriga (personer i arbetsför ålder). Ju fler barn och eller personer i pensionsålder det finns, desto högre är värdet för den demografiska försörjningskvoten.

	2015	2016
Hela landet	58,2	59,1
Hangö	72,3	74,5
Lapträsk	72,2	73,1
Lovisa	68,6	69,5
Borgå	58,3	59,2
Sibbo	58	57,8

Tabell 5. Demografisk försörjningskvot i jämförelsekommunerna (Källa: Sotkanet)

Statistiken visar att försörjningskvoten i framtiden ökar i hela landet i och med åldrandet av befolkningen samtidigt som nativiteten fortsätter att sjunka. Vad gäller de kommunspecifika siffrorna är försörjningskvoten högst i Hangö och Lapträsk.

1.4. Barnfamiljer

	2015	2016
Hela landet	38,7	38,6
Hangö	33,6	33,6
Lapträsk	33,9	34,8
Lovisa	34,5	34,7
Borgå	41,0	40,7
Sibbo	45,2	44,7

Tabell 6. Barnfamiljer, % av alla familjer (Källa: Sotkanet)

Indikatorn visar andelen barnfamiljer av alla familjer angett i procent. Till barnfamiljer räknas sådana familjer som har barn under 18 år. Familjen bildas av personer som bor tillsammans (gifta eller sambon) och deras barn, av endera föräldern med barn samt av gifta par och sambon utan barn.

Av jämförelsekommunerna når Sibbo och Borgå över den nationella nivån.

1.5. Kommunernas allmänna låginkomstgrad

Indikatorn visar andelen personer som hör till låginkomsthushåll angett i procent av hela befolkningen som bor inom området. Statistiken beskriver hur stor andel av områdets befolkning hör till hushåll vars inkomster underskrider gränsen för relativ låginkomst. Det rör sig om en mätare som beskriver befolkningens ställning enligt relativ inkomstfördelning.

	2015	2016
Hela landet	12,7	12,7
Hangö	10,8	10,3
Lappträsk	12,8	13,3
Lovisa	12,2	12,6
Borgå	8,6	8,6
Sibbo	5,8	6,0

Tabell 7. Kommunernas allmänna låginkomstgrad (Källa: Sotkanet)

Vad gäller den allmänna låginkomstgraden placerade sig Lovisa och Lappträsk kring det nationella genomsnittet.

1.6. Sysselsatta

Indikatorn visar andelen sysselsatta av hela befolkningen angett i procent. Till sysselsatta räknas personer mellan 15 och 74 år som under veckan 25–31.12 förvärvsarbetade ens en dag eller var tillfälligt frånvarande från arbetet.

	2015	2016
Hela landet	41,1	41,4
Hangö	37,9	37,2
Lappträsk	38,7	40,0
Lovisa	38,7	39,5
Borgå	44,1	44,4
Sibbo	47,3	47,5

Tabell 8. Sysselsatta, % av hela befolkningen (Källa: Sotkanet)

I denna granskning underskrider siffrorna för Lovisa och Lappträsk det nationella medelvärdet. (Siffrorna för 2017 har i korthet redogjorts i del 4 i matriserna.)

1.7. Långvariga mottagare av utkomststöd i åldern 18–24

	2015	2016
Hela landet	3,6	3,6
Hangö	4,5	5,0
Lappträsk *		
Lovisa	4,3	3,8
Borgå	5,7	5,9
Sibbo	1,2	1,8

Tabell 9. Långvariga mottagare av utkomststöd i åldern 18–24, % av befolkning i motsvarande ålder (Källa: Sotkanet)

Till personer som långvarigt fått utkomststöd räknas här personer som under året fått utkomststöd minst under 10 månader.

Indikatorn berättar hur stor andel av unga omfattas långvarigt av utkomststödet. De unga som långvarigt fått utkomststöd är ofta personer som löper risk för marginalisering. Vi arbetar för att förbättra deras livssituation med olika socialarbetsmetoder.

* Siffran för Lapträsk är så liten att den inte inkluderats i statistiken.

2. Årliga beskrivningar enligt befolkningsgrupp av främjande av hälsa och välfärd

I de bifogade matriserna har man samlat uppgifterna för 2017 vad gäller de indikatorer som godkänts i välfärdsplanen. Rapporteringen av åtgärderna är kortfattad, i och med att delhelheterna införs i den omfattande välfärdsberättelsen 2020. I matriserna har olika färgkoder utnyttjats enligt följande:

Åtgärden vidtogs eller slutfördes inte 2017.

Åtgärden är på planeringsskedet eller den är inledd, men resultat har ännu inte uppnåtts.

Åtgärden blev planenligt slutförd 2017, men utvecklingen pågår fortfarande.

Vid många punkter förekommer det flera färgkoder beroende på vilket skede av genomförandet åtgärden i fråga är i.

Sammandrag av välfärdsöversikten för 2017

Arbetsgruppen för välfärd sammanträdde åtta gånger 2017. Under vart och ett av sina möten bearbetade arbetsgruppen välfärdsöversikten så att de årliga rapporteringarna kan göras enligt matrisdiagrammet och att det blir lättare att utarbeta den omfattande välfärdsberättelsen under det sista året av fullmäktigeperioden. Som modell för översikten användes bland annat Kouvola stads, Borgå stads och Tammerfors stads välfärdsöversikter och man tog till hjälp indikatoruppgifter från redskapet Elektroniska välfärdsberättelsen. Om välfärdsöversikten endast skulle ha nedtecknats i den elektroniska redskapsmodellen, skulle dess läsbarhet och kommunspecifika grafik varit dålig.

Kommunernas välfärdsarbete innefattar mycket fler helheter än vad som beskrivits i matriserna. Arbetsgruppen anser dock att de allra väsentligaste nyckeltalen har beskrivits i matriserna, om dock åtgärdernas jämförbarhet eller effektivitet inte har införts på det lokala planet eller de inte ens är tillgängliga vad gäller vissa åtgärder.

Arbetsgruppen har även granskat kommunernas välfärdsarbete utifrån Institutet för hälsa och välfärds granskning av ledandet av välfärdsarbetet, och arbetsgruppen har konstaterat att välfärdsarbetet till stor del är uppbyggt enligt rekommendationerna. Landskapsreformen framskrider hela tiden och i framtiden hämtar arbetet för främjande av hälsa och välfärd med sig sitt eget även på den kommunala nivån.

3. Plan för 2018

Främjande och ledning av hälsa och välfärd utgör en väsentlig del även av ekonomi- och verksamhetsplanerna för kommunerna. I kommunernas verksamhetsplaner för 2018 betonas som viktiga delområden

- involvering av invånarna
- samarbetet med tredje sektorn
- utveckling av digitala tjänster
- utnyttjande av hälsoteknologi bland annat inom hemvården.

Den pågående landskaps- och vårdreformen framskrider inom alla dess delområden. I våra kommuner prövar vi bland annat i år på valfrihet vad gäller tandvårdstjänster och vi deltar i många nationella projekt som är avsedda att uppnå jämlika tjänster inom landskapet och att åstadkomma god praxis inom den lokala servicestrukturen och att bevara eller utveckla denna praxis till att omfatta hela området (till exempel hälsotjänsternas verksamhetsmodell VIPA).

Program och planer för främjande av välfärd

- Lovisa stads strategi 2016
- Lapträsk kommuns strategi 2016
- Lovisa stads budget
- Lapträsk kommuns budget

- Äldrepolitiska programmet 2013–2020
- Lovisa bostadspolitiska program 2030
- Näringslivsprogram för Lovisa och Lapträsk

- Program för integrationsfrämjande för Lovisa stad och Lapträsk kommun 2017–
- Välfärdsplan för barn och unga år 2017–2020
- Plan för förebyggande missbrukarvårds- och mentalvårdsarbete 2015
- Handlingsplan för förebyggande av våld i nära relationer och inom familjen i samarbetsområdet för Lovisa stad och Lapträsk kommun 2013

- Östra Nylands säkerhetsprogram
- Trafiksäkerhetsplan för Lovisa stad

Styr- och arbetsgrupper för främjande av hälsa och välfärd under perioden 2017–2020:

Styrgrupp (beslut av stadsstyrelsen i Lovisa stad 18.9.2018 § 81)

Grundtrygghetsdirektör (15.2.2018 Carita Schröder), ordförande för styrgruppen

Thomas Grönholm, bildningsdirektör

Ulf Blomberg, teknisk direktör

Sten Frondén, utvecklingsdirektör

Heidi Rähkä, välfärdsdirektör i Lapträsk kommun

Representanter för förtroendevalda: Arja Isotalo, Lotte-Marie Uutinen (Lovisa), Minna Alatalo (Lapträsk)

Sektorsövergripande arbetsgrupp för välfärd

Thomas Grönholm, bildningsdirektör, ordförande för arbetsgruppen

Päivi Heikkilä, välfärdscoordinator, sekreterare för arbetsgruppen

Jaana Iivonen, servicechef för tjänster för barn och unga

Lisbeth Forsblom, servicechef för tjänster för seniorer

Pamela Stenberg, ansvarig för socialarbetet (tills 5.3.2018)

(Pia Nyström, chef för småbarnspedagogik,) 1.1.2018 ersättare Sofia Hoff

Leif Eriksson, chef för fritidsväsendet

Kirsi Buddas, ansvarig skötare för kroniska sjukdomar

Camilla Stenvall, koncernförvaltning och allmän förvaltning

Petri Hirvonen, sysselsättningscoordinator

Annika Kuusimurto, kostservicechef

Timo Tenhunen, utbildningschef

Maud Östman, miljövårdsinspektör

Ulf Blomberg, teknisk direktör

Camilla Stjernvall, Lovisa Föreningar rf.

Kari Martikainen, finska församlingen i Lapträsk

Tiia Gustavsson, chef för seniorarbetet i Lapträsk

Pia Aaltonen, chef för bildningsväsendet i Lapträsk